

Հայոց Լեզուի Քերականութիւն
Grammaire de la Langue Arménienne
VIII/ Huitième partie :

CONJUGAISONS DES VERBES

Les verbes arméniens ont 4 types qui se terminent en – ել (él), - իլ (il), - ալ (al) et – նալ (nal), dont voici les conjugaisons.

1ère Conjugaison. – ել (él)

Infinitif : խմ-ել (km-èl), boire

2ème Conjugaison. - իլ (il)

Infinitif : խոս-իլ (khos-il), parler

Indicatif Présent

Կը խմ-եմ (gue khm-èm), je bois

Կը խմ-ես (gue khm-ès), tu bois

Կը խմ-է (gue khm-è), il boit

Կը խմ-ենք (gue khm-ènk), nous buvons

Կը խմ-եք (gue khm-èk), vous buvez

Կը խմ-են (gue khm-èn), ils boivent

Indicatif Présent

Կը խոս-իմ (gue khos-im), je parle

Կը խոս-իս (gue khos-is), tu parles

Կը խոս-ի (gue khos-i), il parle

Կը խոս-ինք (gue khos-ink), nous parlons

Կը խոս-իք (gue khos-ik), vous parlez

Կը խոս-ին (gue khos-in), ils parlent

Imparfait

Կը խմ-էի (gue khm-èi), je buvais

Կը խմ-էիր (gue khm-èir), tu buvais

Կը խմ-էր (gue khm-èr), il buvait

Կը խմ-էինք (gue khm-èink), nous buvions

Կը խմ-էիք (gue khm-èik), vous buviez

Կը խմ-էին (gue khm-èin), ils buvaient

Imparfait

Կը խոս-էի (gue khos-éi), je parlais

Կը խոս-էիր (gue khos-éir), tu parlais

Կը խոս-էր (gue khos-ér), il parlait

Կը խոս-էինք (gue khos-éink), nous parlions

Կը խոս-էիք (gue khos-éik), vous parliez

Կը խոս-էին (gue khos-éin), ils parlaient

Passé Composé

խմ-եցի (khw-étsi), je bus, j'ai bu

խմ-եցիր (khw-étsir), tu bus, tu as bu

խմ-եց (khw-éts), il but, il a bu

խմ-եցինք (khw-étsink), nous avons bu

խմ-եցիք (khw-étsik), vous avez bu

խմ-եցին (khw-étsin), ils ont bu

Passé Composé

խոս-եցայ (khos-étsa), je parlai, j'ai parlé

խոս-եցար (khos-étsar), tu parlas, tu as parlé

խոս-եցաւ (khos-étsav), il parla, il a parlé

խոս-եցանք (khos-étsank), nous avons parlé

խոս-եցաք (khos-étsak), vous avez parlé

խոս-եցան (khos-étsan), ils ont parlé

Impératif

խմ-է (khw-é), bois

խմ-ենք (khw-énk), buvons

խմ-եցէք (khw-étsek), buvez

Impératif

խոս-է (khos-é), parle

խոս-ինք (khos-ink), parlons

խոս-եցէք (khos-étsek), parlez

Participe Présent

խմ-ելով (khw-élov, khw-ôgh), buvant

Participe Passé

խմ-ած (khw-adz), bu

Participe Futur

խմ-ելիք, խմ-ելու (khw-élik, khw-élou), à boire

Participe Présent

խոս-ելով, խոս-ող (khos-élov, khos-ogh), parlant

Participe Passé

խոս-ած (khos-adz), parlé

Participe Futur

խոս-ելու, խոս-ելիք (khos-élou, khos-élik), à parler

3ème Conjugaison. Ալ (-al)

Infinitif : մն-ալ (mn-al), rester

Indicatif Présent

Կը մն-ամ (gue mn-am), je reste
Կը մն-աս (gue mn-as), tu restes
Կը մն-ա (gue mn-a), il reste
Կը մն-անք (gue mn-ank), nous restons
Կը մն-աք (gue mn-ak), vous restez
Կը մն-ան (gue mn-an), ils restent

Imparfait

Կը մն-այի (gue mn-ayi), je restais
Կը մն-այիր (gue mn-ayir), tu restais
Կը մն-ար (gue mn-ar), il restait
Կը մն-այինք (gue mn-ayink), nous restions
Կը մն-այիք (gue mn-ayik), vous restiez
Կը մն-ային (gue mn-ayin), ils restaient

Passé Composé

մն-ացի (mn-atsi), je restai, je suis resté
մն-ացիր (mn-atsir), tu restas, tu es resté
մն-աց (mn-ats), il est resté
մն-ացինք (mn-atsink), nous sommes restés
մն-ացիք (mn-atsik), vous êtes restés
մն-ացին (mn-atsin), ils sont restés

Participe Futur : գող-նալու, գող-նալիք (qôgh-nalou, qôgh-nalik), voler

Impératif

մն-ա (mn-a), reste
մն-անք (mn-ank), restons
մն-ացէք (mn-atsèk), restez

Participe Présent : մն-ալով, մն-ացող (mn-alôv, mn-atsôgh), restant

Participe Passé : մն-ացած (mn-atsadz), resté

Participe Futur : մն-ալու, մն-ալիք (mn-alou, mn-alik), à rester

Remarque I. – L'Arménien moderne admet encore des verbes qui se terminent en նել (-nèl), նիլ (-nil), նալ (-nal), ուլ (-oul), նուլ (-noul) qui se conjuguent comme la 4ème conjugaison mais perdent la lettre ն (n) au lieu de la changer en g (ts), dans le passé défini, l'impératif, le participe. De même les verbes qui se terminent en չիլ (-tchil) perdent la lettre չ (tch) dans les mêmes cas.

Remarque II. – Pour former le futur et le conditionnel (dans la 4ème conj.), il suffit de remplacer la particule կը (gue), - , կ quand le verbe commence par une voyelle, qui se trouve au commencement de l'indicatif présent et de l'imparfait par le mot պիտի (bidi). Ex. : պիտի խմ-եմ, je boirai, պիտի խնու էի, je parlerai, etc... Et pour obtenir le présent et l'imparfait du subjonctif, on n'aura qu'à remplacer պիտի (bidi) par le mot որ (ôr). Ex. : որ մն-ամ, que je reste ; որ զիտ-նայի, que je susse, etc.

Remarque III. – Les temps composés de l'Arménien se forment avec le participe passé suivi par les modes et temps du verbe auxiliaire լլալ (ellal), être (voir partie VII). Ex. : խմ-ում եմ, j'ai bu, խնուած էի, j'avais parlé, etc....

4ème Conjugaison. նալ (-nal)

Infinitif : գող-նալ (qôgh-nal), voler

Indicatif Présent

Nota.- L'indicatif Présent et l'Imparfait de ce verbe se conjuguent comme les verbes en ալ (-al) (3ème conj.) ; voici ce qui les différencie :

Passé Composé

գող-ցայ (qôgh-tsa), je volai, j'ai volé
գող-ցար (qôgh-tsar), tu volai, tu as volé
գող-ցաւ (qôgh-tsav), il volai, il a volé
գող-ցանք (qôgh-tsank), nous avons volé
գող-ցաք (qôgh-tsak), vous avez volé
գող-ցան (qôgh-tsan), ils ont volé

Impératif

գող-ցիր (qôgh-tsir), vole
գող-ցանք (qôgh-nank), volons
գող-ցէք (qôgh-tsék), volez

Participe Présent : գող-նալով, գող-ցող (qôgh-nalov, qôgh-tsôgh) volant.

Participe Passé : գող-ցած (qôgh-tsadz), volé